

Sygn.akt III AUa 98/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Sołowińska

SO del. Bohdan Bieniek

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku D. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji wnioskodawczyni D. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 grudnia 2012 r. sygn. akt V U 1344/12

I. oddala apelację,

II. odstępuje od obciążania wnioskodawczyni kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 23 lipca 2012r., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1-3 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 9 ust. 4c, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 4, art.18 ust. 8, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj.: Dz. U. 2009 r. nr 205 poz. 1585 ze zm.) stwierdził, że D. B. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 lipca 2010 roku.

Odwołanie od tej decyzji złożyła D. B. wskazując, iż przysługuje jej prawo do renty rodzinnej i renty z tytułu niezdolności do pracy, a pobiera tylko rentę rodzinną, a zatem powinna opłacać tylko składkę zdrowotną. Nie kwestionowała ustalonej przez organ rentowy podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Sąd Okręgowy w Białymstoku Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 4 grudnia 2012r. oddalił odwołanie i odstąpił od obciążania D. B. kosztami zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że D. B. prowadziła działalność gospodarczą od 15 stycznia 1999 roku do dnia 31 lipca 2010 roku, z przerwą od 1 stycznia 2007 roku do 1 maja 2007 roku. Od 8 sierpnia 1994 roku do 31 stycznia 2014 roku

ma ona ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, od 21 czerwca 2006 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku - prawo do renty rodzinnej. Mając ustalone prawo do renty rodzinnej oraz prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy pobiera rentę rodzinną.

Sąd Okręgowy przywołując przepis art. 9 ust. 4c ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że skoro od dnia 1 stycznia 2008 roku do 31 lipca 2010 roku odwołująca prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą i ma ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 8 sierpnia 1994 roku do 31 stycznia 2014 roku, to podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 1 stycznia 2008 roku do 31 lipca 2010 roku.

Sąd dodał, że podnoszone przez odwołującą okoliczności dotyczące wprowadzenia jej w błąd przez pracownika organu rentowego co do skutków związanych ze zmianą przepisów ustawy z dnia 13 października 1989r. o systemie ubezpieczeń społecznych od dnia 1 stycznia 2008r. pozostają bez wpływu na ocenę zasadności decyzji organu rentowego.

Z tych względów wobec nie kwestionowania przez D. B. podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Poza tym odstąpił od obciążania odwołującej kosztami zastępstwa procesowego na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła D. B.. Zaskarżając wyrok w całości, wniosła o uwzględnienie odwołania lub uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Apelująca wskazała, że dopełniła wszystkich formalności w ZUS związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Zaznaczyła, że w styczniu 2008r. była w ZUS z pytaniem, czy zmiana przepisów, która weszła w życie dnia 1 stycznia 2008r. dotyczyła jej osoby. W odpowiedzi od pracownicy ZUS usłyszała, że ma opłacać składki według dotychczasowych zasad. Skarżąca wskazała, że gdyby w odpowiednim czasie została poinformowana o zmianie przepisów w związku ze zbiegiem prawa do renty rodzinnej i renty z tytułu niezdolności do pracy, to zlikwidowałaby działalność gospodarczą. Dodała również, że przepis art. 9 ust. 4c w/w ustawy nie wymienia osób pobierających rentę rodzinną, stąd podlegają one dobrowolnemu ubezpieczeniu społecznemu i rentowym na mocy art. 9 ust. 5 w/w ustawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnych w niniejszej sprawie oraz przez ich przyzmat wywiódł trafne wnioski. Sąd Apelacyjny aprobuje stanowisko tego Sądu wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj.: Dz. U. 2009 r. nr 205 poz. 1585 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9 tej ustawy, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Z kolei według art. 12 ust. 1 w/w ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Na mocy art. 13 pkt. 4 w/w ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne prowadzące działalność pozarolniczą od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

Zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 1 w/w ustawy za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę, prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Bezspornie D. B. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą od 15 stycznia 1999 roku do dnia 31 lipca 2010 roku oraz od 1 stycznia 2007 roku do 1 maja 2007 roku, a od 8 sierpnia 1994 roku do 31 stycznia 2014 roku ma uprawnienia do renty z tytułu niezdolności do pracy, od 21 czerwca 2006 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku - prawo do renty rodzinnej, którą pobiera.

Według art. 9 ust. 4c w/w ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, mające ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym do czasu ustalenia prawa do emerytury. Według ustępu 5 tego przepisu osoby, o których mowa w art. 6, niewymienione w ust. 4 i 4c mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają dobrowolnie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym.

Wbrew stanowisku D. B., należy ona do osób wymienionych w art. 9 ust. 4c, gdyż posiada status ubezpieczonego, któremu przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Nie ma przy tym prawnego znaczenia fakt, że nie pobiera ona tego świadczenia. Przepis art. 9 ust. 4c odnosi się do osób mających ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy bez względu na to czy jest ona im wypłacana. W rezultacie art. 9 ust. 5 statuujący możliwość dobrowolnego ubezpieczenia społecznego i rentowych, nie dotyczy skarżącej. Mogłaby ona skorzystać z tego przepisu, gdyby miała ustalone prawo wyłącznie do renty rodzinnej, bez zbiegu z prawem do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Przepis art. 9 ust. 4c w/w ustawy dodany przez art. 2 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2005 r. poz. 169 nr 1412), wszedł w życie dnia 1 stycznia 2008 r., tj. w trakcie prowadzenia przez odwołującą działalności gospodarczej. Jako przedsiębiorca powinna ona orientować się w kwestiach zmian przepisów związanych z jej sytuacją. Stąd nie można usprawiedliwić jej niewiedzy w przedmiocie konieczności opłacenia składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z tytułu prowadzonej przez nią działalności gospodarczej za okres od 1 stycznia 2008r. do 31 lipca 2010r. błędną informacją pracownicy ZUS. Od przedsiębiorcy oczekuje się bowiem profesjonalizmu i inicjatywy w zakresie rozeznania w w/w obowiązkach i konsekwencji w opłatach składek na ubezpieczenia (ignorantia iuris nocet).

W niniejszej sprawie zaistniały zatem podstawy, wskazane w art. 9 ust. 4c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do zobowiązania D. B. jako osoby posiadającej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy i jednocześnie prowadzącej działalność gospodarczą, do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu prowadzenia tej działalności za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 lipca 2010 roku

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na mocy art. 385 k.p.c.

Na mocy art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania odwołującej kosztami zastępstwa procesowego ZUS-u za drugą instancję. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. Sąd wziął pod uwagę charakter sprawy i sytuację finansową skarżącej (pobiera rentę rodzinną w kwocie 877,76 zł.), jak również ocenił te okoliczności z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego.